

Dosarul nr. 3r-244/22

2-22026766-01-3r-26072022

Prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (Gh. Mâra, A. Bostan, Gr. Dașchevici)

DECIZIE

21 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând recursul depus de Marcel Smochin,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de
Marcel Smochin împotriva Colegiului disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al
Magistraturii cu privire la contestarea actului administrativ,
împotriva încheierii din 9 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La data de 23 februarie 2022 Marcel Smochin a depus la Curtea de Apel Chișinău o cerere de chemare în judecată, intitulată „contestație”, împotriva Colegiului disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii privind anularea deciziei nr. 36/12 din 24 decembrie 2021, trimiterea contestației spre examinare în fond către Plenul Colegiului Disciplinar al Consiliului Superior al Magistraturii; constatarea încălcării dreptului la un proces echitabil și un recurs efectiv garantat de art. 6, 13 CEDO în cadrul procedurii disciplinare pornite la sesizarea sa în fața Consiliului Superior al Magistraturii.

Prin încheierea din 9 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a declarat inadmisibilă cererea de chemare în judecată depusă de Marcel Smochin.

La 20 iulie 2022, Marcel Smochin a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 9 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierii din 9 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, admiterea contestației, cu trimiterea cauzei spre examinare în fond Plenului Colegiului Disciplinar al Consiliului Superior al Magistraturii, admiterea contestației și soluționarea acesteia în fond cu atragerea la răspundere disciplinară a judecătorului menționat.

În motivarea cererii de recurs, recurentul a invocat că Regulamentul cu privire la activitatea Colegiului disciplinar aprobat prin Hotărârea nr. 505 din 13 noiembrie 2018 a Consiliului Superior al Magistraturii, în special pct. 85 și 86.1 din acest regulament nu pot să deroge sau să restricționeze într-un mod sau altul drepturile

procesuale recunoscute de legiuitor în cuprinsul Legii nr. 178 din 25 iulie 2014 privind răspunderea disciplinară a judecătorilor.

A susținut că, prin regulamentul care reglementează activitatea Colegiului disciplinar, nu pot fi restrânse drepturile procedurale ale persoanelor care au fost prejudiciate prin abaterea comisă de către un judecător. Or, normele juridice cuprinse în regulament nu poate avea forță juridică superioară legii și nu pot deroga de la lege, astfel încât, dacă legiuitorul a recunoscut persoanei dreptul de a contesta hotărârile colegiului disciplinar (fără a preciza natura soluției colegiului disciplinar), Consiliul Superior al Magistraturii nu poate adăuga la lege prin pct. 85 și 86 .1 din Regulament și susține că pot fi contestate doar anumite categorii de hotărâri ale Colegiului Disciplinar.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Încheierea din 9 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost recepționată de Marcel Smochin la 6 iulie 2022, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 30), iar la 20 iulie 2022, Marcel Smochin a depus recurs împotriva încheierii din 9 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 31-34).

Astfel, instanța de recurs constată că recurentul Marcel Smochin a depus cererea de recurs cu respectarea prevederilor articolului 242 din Codul administrativ.

Potrivit articolului 243 alin.(2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

În speță, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție nu consideră oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece argumentele indicate în cererea de recurs au fost expuse cu suficientă claritate.

Studiind materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și pasibil de a fi respins din următoarele motive.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie de respingere a recursului.

După cum denotă materialele cauzei, la 27 aprilie 2021, în adresa Consiliului Superior al Magistraturii a parvenit sesizarea lui Marcel Smochin, prin care petiționarul și-a exprimat dezacordul cu acțiunile judecătorului Judecătoriei Chișinău sediul Centru Ciprian Valah, solicitând atragerea magistratului la răspundere disciplinară.

Prin decizia nr. 313s-523p/m din 21 mai 2021 a Inspecției judiciare din subordinea Consiliului Superior al Magistraturii, a fost respinsă sesizarea înaintată de Marcel Smochin, drept neîntemeiată.

Nefiind de acord cu decizia nr. 313s-523p/m din 21 mai 2021 a Inspecției Judiciare de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii, Marcel Smochin a depus contestație împotriva acesteia, la Completul de examinare a contestațiilor.

Prin hotărârea nr. 161/8 din 19 octombrie 2021 a Completului de examinare a contestațiilor nr. 1 al Colegiului disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii, a fost respinsă contestația depusă de Marcel Smochin împotriva deciziei nr. 313s-523p/m din 21 mai 2021 a Inspecției judiciare.

Nefiind de acord cu hotărârea emisă pe marginea contestației sale, Marcel Smochin a contestat-o la Colegiul disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii, la 8 decembrie 2021.

Prin decizia nr. 36/12 din 24 decembrie 2021 a Colegiului disciplinar, contestația depusă de Marcel Smochin împotriva hotărârii nr. 161/8 din 19 octombrie 2021 a Completului de examinare a contestațiilor nr. 1 al Colegiului Disciplinar, a fost restituită fără examinare, pe motiv că această hotărâre este definitivă și nu se supune niciunei căi de atac (f.d. 10-12).

Ulterior, la 23 februarie 2022, Marcel Smochin a depus la Curtea de Apel Chișinău acțiune în procedura contenciosului administrativ împotriva Colegiului disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii, prin care a solicitat admiterea contestației, cu trimiterea cauzei (contestația împotriva Hotărârii Completului de examinare a contestațiilor nr. 1 de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii) spre examinare în fond Plenului Colegiului Disciplinar al Consiliului Superior al Magistraturii, potrivit art. 39 din Legea nr. 178/25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor. În subsidiar, reclamantul a solicitat admiterea prezentei contestații, soluționarea acesteia în fond potrivit art. 40 din Legea nr. 178/25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor și adoptarea unei noi hotărâri prin care: să fie atras la răspundere disciplinară judecătorul din cadrul Judecătoriei Chișinău sediul Centru, Ciprian Valah, pentru încălcarea culpabilă asupra acțiunile judecătorului; să fie atras la răspundere disciplinară judecătorul din cadrul Judecătoriei Chișinău sediul Centru Ciprian Valah pentru neîndeplinirea corespunzătoare a obligațiilor. La fel, reclamantul a mai solicitat constatarea încălcării dreptului său la un proces echitabil și un recurs efectiv garantat de art. 6, 13 CEDO în cadrul procedurii disciplinare pornite la sesizarea sa în fața Consiliului Superior al Magistraturii.

Prin încheierea din 9 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarată inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ depusă de Marcel Smochin împotriva Colegiului disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii privind contestarea deciziei nr. 36/12 din 24 decembrie 2021.

Verificând legalitatea și temeinicia încheierii menționate în raport cu criticile formulate în recurs și materialele cauzei coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile raportului juridic litigios, completul pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că încheierea instanței de fond este întemeiată și urmează a fi menținută reieșind din următoarele.

Conform art. 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Totodată, art. 189 alin. (1) din Codul administrativ prevede expres că orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

În conformitate cu art. 5 din Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Conform art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Iar, în concordanță cu art. 207 alin. (1) din Codul administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

În contextul celor relatate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, în speță, Marcel Smochin a contestat hotărârea nr. 36/12 din 24 decembrie 2021 a Colegiului disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii, în calitate de parte a raportului administrativ existent, or, hotărârea dată a fost adoptată ca urmare a examinării contestației depuse de ultimul împotriva deciziei nr. 313s-523p/m din 21 mai 2021 a Inspecției Judiciare, emise pe marginea sesizării depuse de Marcel Smochin, prin care și-a exprimat dezacordul cu acțiunile judecătorului Judecătoriei Chișinău sediul Centru, Ciprian Valah.

În asemenea circumstanțe, în condițiile în care însuși Marcel Smochin este subiectul care a depus contestația împotriva deciziei nr. 313s-523p/m din 21 mai 2021 a Inspecției Judiciare, emisă de asemenea la plângerea lui Marcel Smochin, este indubitabil faptul că acesta poate invoca un interes legitim pe marginea activității administrative realizate și a actului administrativ emis, fapt ce presupune în mod automat că, reclamantul poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră că prima instanță just a reținut art. 27 alin. (1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr.178 din 25 iulie 2014, potrivit căruia completele de examinare a contestațiilor ale colegiului disciplinar verifică contestațiile împotriva deciziilor inspecției judiciare de respingere a sesizărilor.

În accepțiunea art. 28 alin. (1) și (3) din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, completele de contestație examinează contestațiile împotriva deciziilor inspecției judiciare de respingere a sesizării. Procedura în fața completelor de contestație este scrisă. Completele de contestație decid: a) admiterea contestației și restituirea cauzei inspecției judiciare pentru verificări suplimentare; b) respingerea contestației ca neîntemeiată. În temeiul art. 29 alin. (3) al Legii menționate, hotărârea privind respingerea contestației împotriva deciziei inspecției judiciare de respingere a sesizării este definitivă.

În speța dedusă judecății, prezintă relevanță și prevederile pct. 85, 86.1 ale Regulamentului cu privire la activitatea Colegiului disciplinar, aprobat prin hotărârea nr. 505/24 din 13 noiembrie 2018 a Consiliului Superior al Magistraturii, care reglementează că hotărârea privind respingerea contestației împotriva deciziei inspecției judiciare de respingere a sesizării este fără drept de atac. Contestația împotriva hotărârii completului de examinare a contestațiilor, prin care a fost respinsă contestația împotriva deciziei Inspecției judiciare de respingere a sesizării, se va restitui fără examinare printr-o decizie motivată a Colegiului disciplinar.

În acest sens, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că, în conformitate cu art. 71 din Legea nr.947-XIII din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii și art. 8 din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, Inspekția Judiciară și Colegiul disciplinar, ca organe specializate ale Consiliului Superior al Magistraturii, activează independent și exercită atribuții quasi-judiciare.

Întrucât examinarea sesizărilor se poate finaliza cu aplicarea unei sancțiuni disciplinare în privința unui magistrat independent și inamovibil, în activitatea de desfășurare a justiției a căruia sunt interzise orice fel de imixțiuni, atât Inspekția Judiciară, cât și Colegiul disciplinar activează ca un „tribunal”.

Astfel, conform art. 27 alin.(2) și 29 alin. (1) din Legea nr.178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, completele de contestație sunt formate din trei membri ai colegiului disciplinar numiți prin hotărârea colegiului disciplinar. În completul de contestație sunt incluși, în mod obligatoriu, doi judecători și un reprezentant al societății civile. Iar hotărârea privind respingerea sesizării se adoptă cu votul unanim al membrilor completului de contestație.

În consecință, prin lege organică, și anume articolele 27-29 din Legea nr.178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, este reglementată detaliat procedura de examinare a contestațiilor împotriva deciziilor Inspekției Judiciare.

Astfel, o persoană interesată căreia Inspekția Judiciară i-a respins o sesizare, poate utiliza o „cale de atac prevăzută de lege”, depunând o contestație la Completul de examinare a contestațiilor al Colegiului disciplinar. Aceste două etape procedurale, prevăzute de legea organică, reprezintă activități quasi-judiciare, întrucât conțin atât șanse, cât și garanții ale apărării dreptului pretins încălcat, dar și rigori de formă, conținut și termene de procedură.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin jurisprudența sa, interpretând articolul 6§1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, a stabilit că „dreptul la un tribunal” (accesul liber la justiție) nu este unul absolut, poate fi limitat, reglementarea sa fiind adesea variabilă în timp și în spațiu, în funcție de nevoile și resursele comunității și ale indivizilor (cauzele Golder contra Regatului Unit al Marii Britanii din 21 februarie 1975, §38, Ashingdane contra Regatului Unit din 28 mai 1985, §57). Condiția impusă constant de jurisprudența Curții în aplicarea articolului 6§1 din Convenție cere ca limitările operate de către statele contractante să nu restrângă nejustificat accesul individului la un „tribunal” în măsura în care dreptul în discuție să fie afectat în chiar substanța sa.

Astfel, instanța de recurs consideră că prima instanță just a reținut că reclamantul Marcel Smochin a avut acces la un „tribunal”, iar legea organică i-a oferit 2 nivele de jurisdicție, atât cât a considerat legiuitorul Republicii Moldova suficient, astfel încât dreptul acestuia nu este afectat în substanța sa. Această concluzie este fortificată și prin jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a statuat că pentru ca un reclamant să se poată declara victimă, acesta trebuie să prezinte dovezi plauzibile și convingătoare ale probabilității survenirii unei încălcări, la care ar fi supus personal, fiind insuficiente niște simple bănuieli sau conjuncturi (cauza Senator Lines GmbH împotriva a cincisprezece state membre ale Uniunii Europene, cererea nr. 45572/00).

Prin urmare, analizând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de fond corect a considerat că acțiunea depusă de Marcel Smochin este inadmisibilă, având în vedere că aceasta a fost formulată cu referire la activitatea jurisdicțională reglementată printr-o lege organică specială - Legea nr.178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Or, prin hotărârea nr. 161/8 din 19 octombrie 2021 a Completului de examinare a contestațiilor nr. 1 al Colegiului disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii, i s-a explicat lui Marcel Smochin că, în cadrul examinării sesizării, s-a stabilit că motivele invocate de autor nu reprezintă fapte ce ar putea constitui abateri disciplinare în acțiunile judecătorului vizat, prevăzute de art. 4 alin. (1) al Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, iar decizia nr. 313s-523p/m din 21 mai 2021 a Inspecției judiciare este întemeiată.

În acest context, just prima instanță a menționat că, la depunerea contestației împotriva hotărârii nr. 161/8 din 19 octombrie 2021 a Completului de examinare a contestațiilor nr. 1 al Colegiului disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii, reclamantul Marcel Smochin greșit s-a bazat pe prevederile art. 39 alin. (1) din Legea nr.178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, deoarece, din dispozițiile acestei norme, reiese că pot fi contestate la Consiliul Superior al Magistraturii hotărârile Colegiului disciplinar emise în modul stabilit de art. 36 alin. (1) al legii indicate, potrivit căruia Colegiul disciplinar poate hotărî: a) constatarea abaterii disciplinare și aplicarea uneia dintre sancțiunile disciplinare prevăzute la art. 6; b) constatarea abaterii disciplinare și sistarea procedurii disciplinare, în cazul în care au expirat termenele de tragere la răspundere disciplinară; c) încetarea procedurii disciplinare, în cazul în care nu a fost comisă o abatere disciplinară; d) încetarea procedurii disciplinare în cazul revocării sesizării depuse, când părțile nu insistă la examinarea sesizării pe fond, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 19 alin. (4).

În speță, completul specializat al instanței de fond corect a reiterat că, prin decizia nr. 36/12 din 24 decembrie 2021 a Colegiului disciplinar, contestația depusă de Marcel Smochin a fost restituită, astfel încât aceasta nu se încadrează în categoria deciziilor stabilite de art. 36 al Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr.178 din 25 iulie 2014, pasibile de contestare în fața Consiliului Superior al Magistraturii conform art. 39 alin. (1) din aceeași lege.

În această ordine de idei, nu poate fi reținut argumentul recurentului precum că i-a fost îngădit accesul la justiție, întrucât în această situație cadrul normativ pertinent

instituie o dublă jurisdicție la examinarea sesizării, iar legiuitorul a optat doar pentru posibilitatea contestării hotărârilor colegiului disciplinar privind rezultatul examinării cauzei disciplinare adoptate în condițiile art. 36 alin. (1) al Legii nr.178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, dar nu și a hotărârilor colegiului disciplinar privind restituirea contestației.

Distinct de aceste constatări, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că prima instanță temeinic și legal a ajuns la concluzia inadmisibilității acțiunii în contencios administrativ depusă de Marcel Smochin împotriva Colegiului disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii cu privire la contestarea actelor administrative.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că prima instanță just a punctat că, admisibilitatea/inadmisibilitatea unei acțiuni nu se limitează doar la temeiurile menționate în special la art. 207 alin. (2) din Codul administrativ, ci presupune exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri certe și concludente.

Prin urmare, argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate și nu constituie temei de anulare a încheierii recurate, care este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul art. 6 din CEDO.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de fond este întemeiată și legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit.b) și alin. (2) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul depus de Marcel Smochin.

Se menține încheierea din 9 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Marcel Smochin împotriva Colegiului disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii cu privire la contestarea actelor administrative.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu